

Õdede ja ämmaemandate aasta

2020

Maailma terviseorganisatsiooni algatus

Juhtimaks tähelepanu õdede rollile tervise tagamisel ja töökäte puudusele, on 2020. aasta pühendatud õdedele ja ämmaemandatele. Ühtlasi on sel aastal õenduse teerajaja Florence Nightingale'i 200. sünniaastapäev.

Õdede roll on kriitilise tähtsusega elanikkonna tervise edendamises ja haiguste ennetamisel. Mida rohkem on õdesid inimese kohta riigis, seda tervem riik. Õdede ja ämmaemandate rolli tugevdamine, nende potentsiaali maksimaalne kasutamine on olulisim kogu maailma elanike tervise tagamisel.

WHO andmetel on aastaks 2030 vaja lisaks 9 miljonit õde ja ämmaemandat.

Eesti õed 2020. aastal

Töötab hetkel pisut enam kui 8300 õde, nendest ligi 8% on eriõed neljas valdkonnas:

- Terviseõendus – peremeditsiin, kooliõendus, töötervishoid, koduõendus
- Vaimse tervise õendus – vaimne tervis ja psühhiaatria
- Intensiivõendus – erakorraline meditsiin, kiirabi ja intensiivravi
- Kliiniline õendus – kõik teised meditsiini valdkonnad

Õed on keskmiselt vanemad kui teiste sektorite töötajad.

Eesti Rahvatervise Arengukavas on seatud eesmärgiks **jõuda järgi EL keskmisele ehk tagada 9 õde 1000 elaniku kohta. Eestis on täna 6,3 õde 1000 elaniku kohta.**

Õde RN (registered nurse)

Õppeaeg: 3,5 a.

Baaspädevused kõigil
ühesugused EL direktiividele
vastavad.

Eriõde APN (advanced practical nurse)

Õe õpe läbitud

Lisaõppeaeg: 1-1,5a.

Eriõde lisapädevused (ICN alusel):

Patsiendi vastuvõtt iseseisvalt, diagnostiliste testide tellimine, patsiendi teistele teenustele suunamine, ametlikud konsultatsioonid teiste tervishoiuspetsialistidega ja konsultatsioonide pakkumine, professionaalse koostöö korraldamine, retseptiõigus.

Õdede iseseisv töö

836 283

2012 ca 7300 õde

2 500 000

2018 ca 8300 õde

Eestis on praegu täitmata ligi 500 õe ametikohta

- Õed teevad tööd oma tervise ja heaolu arvelt. Järgmine põlvkond ei ole aga valmis oma tervise arvelt töötama;
- Paljud õed töötavad ülekoormusega, et patsiendid õdede puuduses ravita ei jääks;
- Ülekoormuse ja läbipõlemise tingimustes vähenevad nii soov, motivatsioon kui võimalused enesetäiendamiseks;
- Olemasolevate patsientide ja nende lähedaste nõustamiseks on vähe aega;
- Kolleegi ja praktikandi juhendamist ei väärtustata;
- Ennetustegevuseks, terviseedenduseks ja juhendamiseks planeeritud aeg ning inimressurss on ebapiisavad.

Nõudlus õendusteenuste järgi kasvab - aastaks 2030 vajame lisaks 4000 õde!

Vananev rahvastik seostub tervishoius uute väljakutsetega.

Vaja on rohkem tuge, nõustamist, jälgimist, koos krooniliste haigustega elama õppimist ja õpetamist, tervena elatud aastate pikendamiseks tervisekäitumise mõjutamist.

Tervishoiusüsteemi kitsaskohtadel nähakse lahendusena õdede kaasamist ja uute teenuste juurutamist.

Õdedele usaldatakse uusi ülesandeid nii kolleegidelt kui ka patsientidelt.

Rohkem õdesid = parem tervishoid

1. Rohkemade (eri-)õdede koolitamine loob võimaluse õdede õiguste laiendamiseks ja patsiendile vajalike teenuste pakkumiseks.

See lühendab ravijärjekordi ja tagab järjepidevuse patsiendi aitamisel tänu terviseseisundi jälgimise, juhendamise, õpetamise ja nõustamise.

2. Vastutuse ja õiguste täpsustamine – eriõenduse arendamine sarnaselt teiste EL riikidega

Selged vastutuse piirid võimaldavad kõikidel spetsialistidel keskenduda paremini “oma osale” ja teha paremat koostööd kollegiaalselt.

Eesti Õdede Liit
Estonian Nurses Union

Sündmused

2020

Õdede aasta põhisündmused Eestis

12. mail rahvusvahelise õdede päeva konverents Tallinnas

5.–6. juunil PNAE ehk pediaatria õdede konverents Tartus

14.–16. oktoobril EFN ehk Euroopa õdede nõukogu assamblee Tallinnas

Aasta jooksul üle Eesti elanikkonnale raamatukogudes **15 terviseloengut**

Aasta jooksul üle Eesti EÕL liikmetele **30 koolitust**

Õdede aasta verstapostid Eestis

Lõpetavad esimesed magistrikraadiga eriõed;

Uus konsensuslepe – õdede koolitusmahtude ja praktika korraldamise lepe;

Eesti õenduse- ja ämmaemanduse arengustrateegia vastuvõtmine aastateks 2021–2030;

Piiratud retseptiõiguse laiendamine;

Eriõe teenuse lisamine tervishoiuteenuste hinnakirja;

Õendusvaldkonna IT-arenduse suunamine.

Partnerite sündmused

24. jaanuaril konverents “Kollegiaalsus meditsiinis” Tallinnas

15.–16. veebruaril meditsiinitudengite päevad Tartus, arutelu “Õdede roll tervishoius”

19. märtsil hooldustöötajate seltsingu konverents “3D - dementsus, depressioon, deliirium” Raplas

1. aprillil Ida-Tallinna Keskhaigla VI õendus- ja ämmaemanduskonverents “Patsiendikesksus = patsiendiohutus”

23.–24. aprillil Eesti arstide päevad Tallinnas – sessioon õdede roll ja vastutus

12. novembril PERH IV õendusjuhtimise konverents Tallinnas

**Head õdede ja
ämmaemandate
aastat!**

2020